

Llum - Nova

Quinzenari independent.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Plasseta, 1.

MITJORN GRAN.—SANT CRISTÓFOL

SUBSCRIPCIÓ

A Espanya, cada trimestre 0'30. — A fora, cada trimestre 0'60 ptas.

NÚM. SOLT 5 cèntims

El Diputat Dr. Llansó a Mitjorn-gran

Encara que no figuri el nostre periodic a cap bandera política i sia la seva tendència simplement regionalista és un fet tant trascendental pel poble la vinguda del diputat del districte que de cap manera podem deixar de ressenyar aquest acte.

El diputat Sr. Llansó, obrant com a bon democrata, a diferència dels qui sols cerquen l'acta de diputat per pura conveniencia o per poderne fer ostentació, se presentá diumenge passat a Mitjorn sense anunciacions oficials, ni sense cap preparació, i a pesar de ser a una hora molt intespetiva (l' hora de dinar) se va portar com devia, acudint en gran nombre a saludar al diputat en la Fonda de'n Bartomeu Pons Moll aont s'hostatjava.

Acompanyaven al Dr. Llansó el jove diputat provincial D. Teodor Canet, bon amic de Mitjorn, el Sr. D. Jaume Ferrer de Mahó i el Director de *La Voz de Menorca* D. Joan Manent.

Just arribant ah el poble i al temps que se les preparava el dinar, infatigable com sempre, i apésat de trobar-se indispost, comensá a visitar els malalts de la població, no deixant-ne cap de quants demanaren sa visita i en tant gran nombre van ser que fins a les dues i mitja no's pogué posar en taula.

A les tres i mitja, acompanyats d'alguns regidors d'el poble, i del cap de partit Sr. Riudavets van anar al local escolá, cedit galantment per el Tinent-batle, i una vegada allá aont esperava la concurrència, dirigí el Sr. Llansó la seva paraula suggestiva i eloqüent, per explicar als Mitjorners quins eren els treballs que ell havia fet p'el Mitjorn desde que se trobava representant en Corts per Menorca.

Va explicar en primer lloc, els grans obstacles que se troben en les oficines madrilenyes per els despatx prontá dels assumptes que son de conveniencia p'els pobles, no sent el mes petit l'instabilitat dels governs, o mellor, dels ministres, i el que les Corts se troben casi tot l'any tancades, quedant privats en aquest cas els diputats de fer interpelacions en el Congrés, no quedant-lis així mes recurs que la visita constant i inacabable en els centres burócrates.

A pesar de les dificultats ha treballat constantment i ha conseguit que efectivament s'incluis en el plá general de Carreteres la de Mitjorn a Alahor que tant beneficiosa serà p'els dos pobles i que tant han promesa diputats anteriors. Sembla que de no presentar-se mes obstacles, seguint la via ordinaria, a final del 1915 se pot donar principi a la tant desitjada carretera.

Referent al ferro-carril, com aludint a punxantes e injustificades censures que va sentir quant aquest assumptu es va comensar a Menorca, digué que en primer lloc he hu considerava una utopia, perque molt dificilment se trobarien capitals per dur a cap tal empresa i en segon lloc, que essent projecte i empresa d'una societat particular molt

poc podia fer la veu d'un diputat, com a tal, perque la via passi o no per un poble determinat.

Va explicar estensament els treballs que va fer per conseguir augmentar la subvenció que s donava al correu interior, fins a 6000 pesetes, perque se poguessin fer dues expedicions diaries, però que apesar de haver conseguit l'augment, per conveniencias particulars d'una companyia o de qui sigui, en la subasta s'havia otorgada la conducció a una companyia d'automovils amb una sola expedició diaria.

Finalment amb un paragraf sincer i eloqüent se posá de nou a la disposició del poble per treballar per son progrés i millorament.

La notable conferencia del Dr. Llansó fou llarg i fortament aplaudida per la concurrència.

El diputat provincial Sr. Canet usá també de la paraula per explicar l'actual situació política i el camí que probablement seguirá aquesta. Pintá també i amb mes extensió les dificultats en que topen els diputats en els treballs que el poble cita tant casos practics. De ell s'ha dit tan veure al poble l'agraïment que deu al Sr. Llansó per la bona voluntat amb que treballa activament per Menorca i per la sinceritat amb que parla als seus representants diguent-lis que's lo que ha fet, lo que pensa fer i lo que li es imposible. No cal dir que també fou llargament aplaudit, aplaudiments que mereix mes be que per sa bella parafrasi en la que modestament callá quant pogués redundar en elogi propi) per l'actiyidat que desplega en quants assumtes de Mitjorn li demanin.

Finalment el Sr. Manent digué amb breus paraules que s'alegrava de veure que entre tots els pobles Mitjorn avui sobressurt per sa aspiració a la cultura i per son esperit social, essent proporcionalment el que mes associacions conta.

Animá al poble a que segueixi la via empresa, no ja per ells solament sino p'els fills p'els que vindrán.

Acabat son breu parlament entre els aplaudiments del públic se doná l'acte per acabat, sortint enseguida cap as Mercadal aont havien també de celebrar una reunió en el mateix sentit.

Ja varem dir un'altra vegada i el motiu d'una carta que vam rebre del Dr. Llansó, que Mitjorn estima en molt els esforços que fa per son millorament, i avui devem repetir que portant-se com fins avui augmentará diariament les corrents de simpatia que aquí te conquistades, perque es d'aquesta manera acostant-se an els pobles, tractant amb ells, escoltant les seves queixes i esforçant-se per son progrés, que's diputats conseguixen establir un llaç d'unio entre'l districte i el Govern, esser útils als seus representats i al ensemps captar-se la voluntat dels pobles i ferse acreedors a sa perennal estimació.

MISSATGES S'AGOSTA S. MIQUEL!

Avui va per voltros la crida, per voltros que durant tot l'any feis feina en el camp esclata-rabent, que suau durant l'estiu a ple sol i tremolau de fret

amb les gelades dels matins d'hivern; per voltros que, al paraixe viviu resignats, amb una calma una pau, que molts tenen por que's sociologs vinguin a turbar, perque molts se pensen que no hiu cor, que no sentiu com els demés; però jo se que si que sentiu, que trobau amargues en les hores de la vostra vida i que si sembla que viviu en pau es perque a les vostres queixes deis baixet, es perque a les vostres fatigues no explicau sino an els vostres companys i a les vostres esposes i encara en veu baixa perque els propietaris no vos sentiu.

Avui va per voltros. Però abans de dir vos lo que pens, vui que sapigues que tot quant vos diré es per mouer vos contra sa propietat ni per esperit revolucionari, ni per lluitar contra es capitallés i propietaris. Sapiguen per endevant que molts d'ells, dels qui vos donen sa feina, estan no sol convençuts de que es ben justa la petició que va aconseir que faixeu, sino que fins están aturdits de que mes prest no l'hajau feta. Creis que es tan raonable l'aspiració del vostru gremi que ningú s'ha de oposar al vostru desitj i estic segur de que si sabeu fer un sol chor, heu conseguireu immediatament.

contractes i vos llogau molts de voltros si ja no hu hau fet antes.

Anau a passar tot es Sant Miquel-Nadal llugats a sufrir l'intemper del revoltós temps de tant durat els mesos del sembrar. Menjaren oli i moltes vegades broix es demati, faves i ciurons a mitj-dia i patates o oliagu as vespres, dormint en nits damunt una dura malfega. Les vostres esposes senten la vostra anyorança además de la fam que casi passen amb els pocs recursos que els hau deixat de ses segades que ni per un mes les bastarien si no estranguessin es mamellets de sa sàtrina perque ratgi mes prim s'oli.

Peró lotes aquestes penes, tots els vostres treballs, les vostres incomoditats donariau per passades, si al acabar sa Sant Miquelada, vos plissiu les butxaques amb dublés que vos hau guanyats, i vos trobassiu amb nous recursos que que alimentar vos a voltros i ses vostres familes durant els demés mesos.

Peró per desgracia vos trobau amb es malenconum que hi ha de temps enrera en aquest temps es que les cinc o sis o mes quarteres de blat que vos llogau, no les hau de trobar en dublé o en especie per a Nadal, sino damunt s'era en mes d'Agost del any qui ve i encara del blat que amús i senyors vos volen donar i que voltros sabeu aont hau de dur perque regularment ja'l deuen. Cada any vos sent, cada any sé que deis que una tristesa acabar tres mesos de feina pesada se cobrar un céntim i sols cobrar en especie al de vuit mesos mes. Y al altre temps zamb que alimentau? De que viviu? Com vos vestiu?

Quina tristesa les festes de Nadal, p'els tant alegres! Just per aixó, perque passau aquestes festes amb alegría ja hu val que jo vos diga:

Missatges de Mitjorn. Sant Miquel s'acaba uniuvos relacionau vos i preniu junts l'acta de que cap se llogui mentres l'any no vos assegueu que per a Nadal cobrereu, com ja hu fan en demés pobles, en diners contants. Llevau l'apatia, i tots fent un chor demanauh i se que ha conseguireu perque es just i sa just s'imposa, quant els qui la demanen, la demanau ab firmesa.

Un amic vostro.

s'acosta Sant Miquel i aquell dia

PLANA LITERARIA

JANC, EL MUSIC

(Continuació)

Era per ell una gran festa quant podia sentir música, ja fos a noces o a les festes del poble. Després d'aquestes músiques, s'arrufava davora l'estufa apagada i romania allà hores i hores, callat, pensatiu, esglaïat.

Ell mateix va fer un violí amb una closca i cerres però aquell no volia sonar tant be com el de l'hostal; cantava molt baix com una mosca o un moscardí. Però del matí fins al vespre, sempre tocava aquell violí, encara que repigués tants de tocs que semblava una poma verda madurada per força. Però... ell era així.

De cada dia s'anava amagrint; els cabells li tornaven sempre mes rauls; els ulls li tornaven mes grossus i sovintet s'umplien de llàgrimes; el pit i les galtes s'enfonyaven sempre mes. No pensava en els jocs d'infants, no mes en son violí que amb penes se sentia i després rabiava de fam, perque moltes vegades no hi havia pa i s'havia de mantenir d'herbes i... del desitj de tenir un violí verdat.

Aquest desitj no'l va du a res de bo.

El criat del palau, aquest si que'n tenia un de bon de vers; i el tocava qualca vetlada per complaire a la cambra.

En Janc s'acostava fins a la porta del rebost per contemplar aquell rebost; contemplava cobdiciós aquella cosa sagrada i li haguera paregut un pecat gros el tocar-lo tant sols... Però, si pogués en que fos una sola vegada, tenir-lo en ses mans i mirar-s'el be! Son corot tendre, amb aquest pensament s'omplia de goig.

Una vegada el rebost estava solitari. Els senyors del palau feia molt de temps que s'en eren auats a fora. La casa estava deshabitada i el criat an aquella hora era a l'altre cap del palau.

En Janc mirava desde la porta oberta l'objecte de sos ensomnis. La lluna pigava de plè a la finestra del rebost reflectint en la paret sos raigs de plata.

A poc poquet arribaren aquets an el violí. Totes les parts del violí lluien, lluien, tant que en Janc no podia mirar-s'els. Amb aqueixa claror se veia tot distintament; els costats buits, les cordes, el mànec; les clavies semblaven lluernes en la nit de Sant Juan; adamunt el violí hi penjava l'arquet, com un bastonet de plata. Ai! Tot alló era molt bell... casi fantástic!

En Janc mirava sempre cobdiciós. Amb els colsos apoiats damunt sos genolls, mirava, mirava sempre... Ara el deturava la por, ara una força irresistible l'empenya cap envant. ¿Era tal volta una bruixeria?

Li semblava que'l violí platetjat amb els raigs lluminosos de la lluna s'acostava a ell. Si, era un deliri. En a quell instant bufà'l vent i entre els murmuris de les fulles, sentia en Janc vibrar una veu que li deia:—Ala, Janc, no hi ha ningú dins el rebost, corra, Janc, corra.

La nit era clara, molt clara... Damunt els arbres del estany comensà a canta el rossinyol, ara baixet, després mes fort:—Avant, apa, agafa'l! Un mussol vell volà per damunt el cap del flet cridant:—No, Janc, no'l toquis, no hi vagis!... Però el mussol passà i les fulles seguien sempre: «No hi ha ningú». El violí brillà de nou. El pobret se mogué a poc poquet i el rossinyol xiulà: «Avant, avant». La camieta blanca s'hi acostà... Ara se sentia l'alena fadigós del nin.—Va passà altre

volta el mussol cridant: «No'l toquis». Les grantes tornaren sanglotetjar en l'estany i acabaren tot d'una. El rossinyol atará son cant i les fulles sos murmuris. La nit torná mes fosca.

Mentrestant en Janc s'acostá a poc a poc i la por el corprenia per moments. Apenes respirava. Un llamp que atravesá l'espai, illuminá la casa i a s'atlotell de grapes amb el cap en l'aire, però el llamp s'apagá, la lluna s'amagá darrera els núvols; tot quedá fosc.

Al punt se sentí un sò trist i flux com si haguessin ferides ses cordes, i tot d'una una veu d'homo surt de l'àngul.

—¿Qui es?... En Janc atura sa fadigosa respiració, però la veu repeteix:—¿Qui es?

S'encén un llum i... oh Deu! se senten tocs, llàgrimes, crits, per caritat! Els lladrucs dels cans, els llums que corren, veus, renou en tota la casa... (Acabarà).

Septembre

La mare terra esblanqueida
lassa's condorm, que ha deslliurat,
i sent el fruit de nová vida
a son mugró creixe arrapat.

Una estupor la té invadida
del grau misteri que ha passat,
en la delicia submergida
d'una sublim maternitat.

Descanca, oh terra dolorosa!

Clou ta ferida victoriosa
dorm les pereses de tardor.

No anyoris, no, la primavera,
que eternament a tu t'espera
la refflorida de l'amor.

Miguel S. Oller.

UN POC DE PROSA

L'aplanadora caló que del cel devalla amb los ardents raigs de sol mos entabana fins a deixar-nos sense delit d'empendre cap tasca profitosa. Sols cercam fresca pel nostro cos que sua a mes no poder, sols desitjam un lloch ombrivol aont poguem passar la sesta.

En aquesta hora les Musses resten en profund somni sens que sien capaços de despertar les ni les suaus remors de les fonts que están casi aixutes, ni el vagorós soroll que fa l'oratjol passant per entre'l fullam i brancatja dels arbres.

Qui pensa a-les-hores en fer poesies, en compondre versos mes o menos garbosos, sáfics, iambics, heroics, etc., si la caló que fins s'embra qu'encen l'atmósfera, mos está fregint el cervell? Deixem reposar nostron estre modest, les Musses resten quietes dalt del Parnás perque N'Apòl-lon que les comanda s'ha entretingut donant-lis'adormidors manjars, i ara amb sos raigs les te aclaparades dins un estat d'inacció llamentat, mes no llamentable.

No hi ha mes remei que cercar una fresquivola boscuria, i ja que no trobam prou delit de moure les cordes de la nostra pobra lira, anem a savorir les obres dels mestres.

Qui l'hi agrada assadollar-se de filosofia amb les sublimes delectacions del solitari de Randa qui cerca en la poesia amorosa d'En Ausies Marc un motiu de consol per son adolorit cor, qui deixa als escriptors de la primera edat de nostra benivolguda llengua per dedicar-se a la contemplació de les altes concepcions de Mossen Cinto o del bell lirisme de tants de poetes qu'honoren amb llurs obres la potent renaxença del catalá.

Jo deix tot aixó per altres dies; cada cosa a son temps... Ja arribará, sens que'l cridem el fret hivern, el temps de meditació i repós, amb tot son acompanyament de plujes i fortes tramontanades.

Jo estoig les mentides d'en Petrarca i a l'ombra d'un abre, i millor si está aprop d'un talaiot o taula que hem recorda el temps en que l'homo vivia amb mes comunicació amb la mare naturalesa, em dedic a assaborir la mel del Himet que flueixen les odes d'en Horaci, el mestre dels aimadors dels versos dins l'Art Poética, l'alegre autor qui mostrava els mals de son setgle dins ses punxantes *Sátires*, l'elegant escriptor qui dedicava a sos amics tant belles *Epístoles*.

Quant llitx sos llibres em sembla veure'l visquent tranquil i sossegat a la caseta que tenia prop del bosc consagrat al valent greg qu'alçá la primera pedra de la ciutat del Tibur, i enmitx dels rierols que creuaven aquells delitosos camps. Protegit per N'August i p'en Mecenes, res mes podia desitjar son cor infeel que gaudir d'una dolça pau.

I junt amb l'Horaci de l'Epodon exclam: «Ditxós del qui allunyat dels negocis del mon... se pot ajeure baix d'una antiga ausina, damunt la blana molça, mentres l'aigu va devallant de les altes ribes, els aucells omplen els boscos de planys, i ramoretgen les fonts perennals que ni fins a l'istiu s'assequen. Cases totes que conviden al somni mes tranquil de tots els somnis.

Agost de 1915.

Turri-Cano.

Cançó de Septiembre

I
El cel es sense núvols,
l'Estiu va caminant
el Sol de la canícula
damunt dels pámpols bat.
I el vent de branca en branca
per boscos i vinyars,
¡com canten les cigales!
¡com canten sens parar!

II
¡Com canten les cigales!
¡qu'ardit es el seu cant!
¡Com brunzen les abelles
entre'ls raimis d'aurats!
Vermellejant els pámpols
brandegen ubriacs...
¡Canteu, canteu, cigales!
¡Canteu sense parar!

III
Els vremadors arriben
relluen ja els podalls;
de sos raimis despullen
als cepes afadigats.
Els carros s'els emporten,
els cups s'en gaudiran...
¡Canteu, canteu, cigales,
en tant que'l sol es all!

IV
¡Qui'l veu, i'l vegl vinya,
tant trista cap al tart!
Demá quan el sol calga
l'Estiu s'en anirà;
s'en anirà amb mortalla
de pámpols empurtrats...
¡Canteu, canteu, cigales
que fóra tart demá!

V
De l'altra part de sorra
ja un núvol se vá alsant,
camina que camina
du ja Tardor als camps;
damunt de ses espalles
la porta cavalcant...
¡Canteu, canteu cigales!
¡Canteu el darré cant!

Apeles Mestres.

BIBLIOGRAFIA

En aquesta secció donarem compta amb un lluger estudi critic de totes les obres que mos siguin remeses.

NOTICIES I COMENTARIS

DE LA ROQUETA

De Mahó

Com ja presumien en nostra crònica passada ses festes d'aquesta ciutat no han sigut tan esplendentes com era d'esperar per lo molt que s'en havfa rallat dalt la Sala. Dilluns dia 8 vam tenir regates, corregudes en es Cos, focs artificials i música per llarg; i dimars, focs japonesos a s'Esplanada p'ets allots i atletes de ses escoles públiques. An assó es reduiren ses grans festes celebrades a sa capital de Menorca amb motiu d'esser es dia de la Mare de Deu de Gracia.

Així mateix va devallar bon cop de gent de s'interior de s'illa. Es carrer de Cifuentes (Ruada de dalt) va estar enramat artisticament com tots els anys.

La senyora viuda de Vigo, propietaria des lloc de Sant Antoni de s'altra banda des port, també va celebrar una gran festa es dia des seu Sant. En dit lloc s'hi va ajuntar lo milloret de Mahó.

S'ha verificat s'obertura oficial de sa «Casa del Pueblo» d'aquesta ciutat. Es dia 6 dins es pati de dita casa va tenir lloc una gran funció de varietats prenen-hi part totes ses ballarines i cançonistes que a les hores se trobaven a Mahó; i es diumenge, dia 7 hi va haver un sopar (no galre bo, segons molts que hi varen anar) amb assistència del Sr. diputat per Menorca D. Federic Llansó, que va arribar des de Barcelona. La Societat Prograssiva Femenina qui està domiciliada a la Casa des Poble, va fer caritat an es pobres es mateix dia, repartint, segons mos diuen, pa i doblers.

I venguen festes. S'Academia Mariana de Sant Estanislau, lo mateix que s'any passat, va celebrar aquest sa festa nautica es diumenge dia 14 es, decapvespre. Hi va haver regats d'esquifes, de téquines, de barques de sis réms i de barques de setze réms! Alló si que va ser una veritable festa marítima! Seguidament i després de sa desfilada general de ses embarcacions que van pendre part en sa festa, s'obsequiá a ses autoritats i persones convidades al acte amb un lunch an es local que dia Academia poseeix en aquesta ciutat.

Com acaba de veure mon estimat lector aquesta quinzena hem estat a Mahó divertits a mes no porer.

Sa crònica se pot reduir an aquestes paraules festes, festes i festes.

Mes ara s'atraquen ses eleccions de regidors i s'assumpto ja es molt mes serio.

Corresponsal.

Mahó 15 Septiembre 1913.

AL AJUNTAMENT DE FERRERIES.

Molt Il·lustre Corporació: No me dirigiria cert a V. S. en aquesta ocasió si no se tractás d'un asunto que s'hauria de estudiar un poc en serio porque casi mos posa en ridicol davant els demés pobles.

Casi tots els Ajuntaments tenen un pesador del rei, nombrat per ells el qual es s'encarregat de pesar porcs, bisties, etc., etc. amb sa paga que l'ajuntament acordí.

Pero a Ferreries se dona el cas de que, no haguent ni d'oficial, ni ha tres de particulars, i lo bo es que cap d'ells te romana i cada vegada que han de pesar cosa, l'han d'aná a manllevar an a qui en tengui.

Peró ja n'hi ha qui van uis espolsats, de tal

manera que fa poc quant un d'ells va apar a manllevar sa romana an en Bartomeu Temo, aquet va di que si que la volta deixar, però amb un velló de dret a lo que's va negá el pesador.

Assó seria ho de arreglar amb lo que m'afroyesc a proposar a tant digna Corporació, que nombri un pesador de rei, i que se li comprí una romana. D'aquesta manera el públic estará ben servit, porque no hi haurá d'esperó que cerqui romana. Deu lo guardi molts anys.

Un bon Ferreríenc

¡SRS. REGIDÓS, SRS. REGIDÓS!

Avul vos volem dunar dos toquets a voltros porque ja fa molt de temps que no vos delm res i veim que fels com molts que estant en silenci s'adormen.

Diferentes vegades vos hem parlat de la pudor que se sentia a una claveguera des carré de Sant Llorens aont anaven a tirar-hi sus pestilents. Mos varen escoltar a noltros i als veíns que reclamaven, però per curar aquest mal en van causar un altra.

Van tapar de tot es furat i quant ploir resulta que tota s'aigu que devalla des Carré de Sant Llorens i des Carré Nou queda embassada, donant perjuls molt grossos an es vehinats, com l'altra vegada que va ploure que s'omplí tot un soterrani fent malbé molta cosa que hi havia i no sols no ha pagat s'ajuntament es perjuls al amo d'alló sino que fins n'hi ha que han tractat de renyida a la dona que n'estava al costat.

Assó es molt bo d'evit r. Allá ont hi havia es furat avul tapat, podria posar lis una portella d'un pam i mitj a ran de terra que se pogués tancar i obri un dia de gran embassada, i que a la part de baix hi fíns una regata de dos díes d'emplaria, i a la part de dalt un altra un poc mes ampla.

D'aquesta manera ploguent poc per la regata sortiria sa poca aigu que s'embassás, i ploguent molt se podria obrir la porteta i mes de veres sortiria i evitarien perjuls sempre desagradables.

**

Un altre asunto es necesari que vos interressi i es lo que enguany passa amb els apremis an els morosos en el pago del tercer trimestre de consums.

Hem sentit a dir que l'Ajuntament te pres de molt de temps enrera, un acort que diu, que no ferán apremis d'un trimestre enderrera sino quant no hagin pagat tampoc al trimestre que segueix. Se compren aixó atés que'l poble llogat casi tot durant els cing mesos primers del any se trobá sense diners i en canvi en lo quant se cobren ses segades. Per Sant Miquel amb els gastos de llogué de casa va cur també.

Idó enguany el cobrador no ha respectat aquest costum que ja hi havia establert i sense avisar amb pápeleta l'apresuri de primer grau, ha notificat el de segon, carregant per tant el 15 per cent d'una vegada. Convendria que cercassin com es assó, a veure si no deixau que obrin arbitrariament sino que se subjectin a voltros com pertoca; i voltros obrau rectament.

Alguns interessats.

DE CANOSTRA

Sembla que aquesta vegada s'haurá refrescat es temps, amb les varies pluges que han caigut aqets dies passats. La tardor s'acosta i per senyal el vent i els temporals ja s'han deixat sentir durant casi tota la setmana.

Dia 5 d'aquest mes va entregar l'anima Deu el j. va de 23 anys en Rafel Meliá Moll víctima de cruel i llarg melaltia, i a l'endamà morí en Llorens Pons Piris. Acompanyam a respectives families amb el sentiment.

Dia 13 després de rebre els Sagraments morí na Maria Pons esposa del nostre molt ben volgut amic en Gabriel Pons Moll que's estat durant dos anys membre del Consell d'Inspecció de «L'Unió de Mitjorn-gran». Aquesta bona dona per les seves virtuts s'havia captat les simpaties de quants en vida la tractaren. Deu l'hagi acullida en la Gloria i doni a son espós i fills la resignació suficient per soportar una perdua tan gran.

També va morir as Mercadal el dia 12 Margalida Mora Mercadal, naboda del Sr. D. Josep Mora Exrrector d'aquesta parroquia. Tan ell com a son germá Llorens com a son espós enviam l'expressió del nostre condol.

Dia 14 l'esposa del nostre amic i vispósident de «La Gavella» n'Antoni Pons va donar a llum felizment un flet. Sia enhorabona i li conservi.

En el nombre 27 vam dir que teniem gana de fer un mangeret sobre un criat de carníver que va anar a un lloc i no'l van ben tractar. An mellor informats vulem fer constar que no enganyar ell, porque sabem que l'amu li va anar a menjar sense tenir-ne obligació porque anava a menjar bestia d'un altra lloc. Al cap d'uns cuants dies va torná i va anar a diná a sa font diguent que'l qui havia de pagar era en Tofu carníver i aquest n'on va sobre res. Se coneix que's un viu aquest jove. Tornam sa fama al pagés de qui parlavem i estam contents de que hagi resultat fals.

Som damunt Sant Miquel i molta gent va menja a burinar, per canviar-se de casa. Enguany no hi ha l'extranyedad de l'any passat perque moltes families s'han ausentades.

Sabem que ja son molts que s'han abonat a la Farmacia del Sr. Tapiés. En Llorens Riu de vots es el qui se cuida de fer les inscripcions. Les families qui consten de una fins a tres persones pagan cinc pessetes per cap; les de tres fins a sis quatre pessetes i les de sis en avant tres pessetes i mitja per persona. La contracte es per pagar per trimestres. Es hora de no badar i veure previsors per el domá. Un duro al any no companya un homó y en canvi una patita mala deixa assocats a causa dels medicaments principalment.

Hem rebut en canvi l'important diari de Barcelona La Veu de Catalunya qu'agraim molt tíssim.

Per excés d'original deixam en cartera tres articles i entre ells la Cullita de blat d'enguany en el terme parroquial de Mitjorn. Anirá a l'altra.

ANUNCI

Gabinete para el tratamiento de las enfermedades de los ojos del médico especialista

D. LORENZO PONS MARQUÉS

Director del Dispensario Oftalmológico Municipal.

Consultas: de 12 a 2 y de 8 a 9 noche.

Calle de San Fernando n.º 3 (esquina a la calle de Anuncivay) MAHÓN

RONDALLES DE MENORCA

mant es llit sense bategar-se, tots van di:—
¡No, ell es ben mort! L'haurem d'enterrà.

Comensen a tocar de mort i es vei-Tirulil-lu com hu sent va demaná:

—¿Qui es es mort?

—Es vei-Matei.

—¡Mirau! ell qui me devia un centimet, ja no m'el pagarà. No, però no li perdón.

Allavores va pensar: Ja hu sé que feré, anit el tendrán tota sa nit dins l'Iglesia. Me amagaré dins sa trona i quant no hi haurá ningú li pendré ses sabates.

Es vespre s'en va i as temps que's vei-Matei jeia ben estirat dins l'Iglesia ell estava dins sa trona esperant per pendrerli ses sabates.

Assuxí senten renou de gent que s'acostava. I van essé una quadrilla de lladres carregats de dublés qui anaven a partir-séls dins l'Iglesia a sa claró de sa llántia.

Es temps que comensaren a contar es dublés, s'alsa es vei-Matei de dins sa caixa i cumensá a cridar: ¡Totes ses ánimes difuntes que surtin juntes! ¡Totes ses ánimes difuntes que surtin juntes!

Es lladres con senten alló, carregats de por s'alsen i cametes tres-mé d'aquí! cap a fora, deixant es sacs des dublés allá en mitj.

Es dos veis s'alsen i acurrents cap a n'es dublés a repartir-séls. Quant ja s'els acabaven de repartir es vei Tirulil-lu va pensar amb es centimet i li digué: Un centimet me falta, es que me deus. Donem es centimet que'm falta dic.

Al entretant es lladres havien tornat arre-
ra per veure si arroplegarien lu deixat però quant foren a ses portes i van sentir: Un centimet me falta, donem es centimet.

—Si que son moltes ses ánimes difuntes, van dir ells. Ell sols no'ls ha tocat un centimet per hom i n'hi ha una qui s'ha quedat sense.

Y ja son partits ben deveres, i es dos veis s'en van endú es dublés i van ser ben rics fins que's van murí.

S'AUFABIA DE SA VENTURA (1)

Assó vol dir que era un homu vei qui tenia un ort i tot el sant día he-hi picava, i vengá cavar i denvençar sa terra.

Un día picant, picant va trubar una aufabia gran i va dir:

—¡Oh quina aufabia! Jo se cert qu'ha de essé sa meva ventura.

Se la va endú a ca-seva i la va posar a un recó.

(1) Me la va contar na Margalida Pons Galmés de Mitjorn-gran.

Una vegada li va sobrar una pessa de dos i la va tirar adins s'aufabia diguent:

—Xi mateix la teng demés i no sabia davont estojai-la, la tendré aquí dintre i se cert que estaré ben guardadeta, ningú me de robará.

Va passar molt de temps i sa pessa de dos sempre estava dins s'aufabia fins que una vegada la va haver de mesté i va di:

—¡Bon caratsu! Xi mateix he hi es estada estona aquí dintre, es ben hora que la treigui.

Va per treure-la i va veure que allá en es mateix punt n'hi quedava una altra de ben iguala.

—¡Oh! va dir ell tot esglaiat!—¡i com pot esser assó i jo no més n'hi va deixar una! ¿Que'n deu haver fetés de petites?

Treu aquella i n'hi quedá una altra i després una altra i d'aquesta manera n'va treure una bona partida.

Llavores va dir:

—Ja sé que feré, provare de posar-li una pesseta, vam si també n surtirán mes.

Agafa una pesseta i la hi tira, la torna treure, i també n'hi va quedar una altra, i vengá treu qui treu essetes, i en va fa un munt ben gros.

—Bona ventura m'ha duita aquesta aufabia—deia ell—ja som ric per sa vida. Però jo vui encara provar d'aficar-hi una moneda d'or de cinc durús en pessa.

He hi tira sa pessa de cinc i vengá treure pessas de cinc i creis que n'hi prenía de gust en treure-les; nò hauría fet res més en sa vida.

Va arribar a tenir una dublerada que feia pò, les tenia a munts a dalt sa cambra per que ja no li quebien aumón.

Llavó va dir:

—Bonu, ell l'hem de banyar an aquesta, jo no vui que me tenguin per massa interessat ni que'm puguin dir que hu vui perjo tot sol. Ximateix nò se que'ls he de fer an es dublés feré un diná i beguda i cunydará tota sa meva parentel-la, sense deixar ningú.

Així hu va fé, i un día vengá gent qui cumpareixia, per ana a diná a cas congu, tothom volía essé parent seu: vos dice que n'hi va compareixe de per tot de gent i sense gens de pearsa qu acudien.

Ell va llogá es cuinés de mes fama des termá i les va dir:

—Preparau un bon diná i no hi plangueres que tot será pagat.

Laquella vengá a comensar sa tasca, matar galls i gallines, una partida de benes i uns quants purcells rustits i vareh fer uns escaldums per dinar que se feien manjar just per s'oló.

Tothom estava aturidit d'avont se puría

treure tants de dublés aquell homenet, però ell ben clá ho explicava de sa manera que li havia passat en s'aufabia que va trubar dins s'ort seu.

Com es públic va sebre com les'via fets an es dublés prest en va surtir un d'envejós, un qui tenia veinat des seu ort un tros de terra qui just he-hi havia una canaleta en mitj, i li va moure plet per que deia que ell havia anat a picar dins sa tanca i que l'havia trubada en só des seu.

Comensen a tenir raons i si es meva i es teva fins que s'en van anar a cas Batle siperque aquet les fes justícia.

Aquell quant senti que's tractava d'una aufabia qui tenia magna, la va teni bona de dictar a sa sentencia, i ple d'avaricia va pensa.

—Jo me la quedare a s'aufabia i per poc temps que la tenga n'hi feré surtir molts de dublés, no la deixaré está en posa.

Y tal com heu va pensa hu va fé, per que era un batle que de més interessat i de mes crics no s'en coneixien, i son pare i tota sa seya nissaga qui h'eren tant o mes que ell. Després de fer los explicar tant com volgueren va dir:

—Duis-me-la aquí a s'aufabia de sa ventura, i jo la veuré vam si hu paga sa pessa per tantes raons. La hi duen i quant la tingué les va di:

—Per treurer vos de raons, i no n'hegin de discutir mes s'aufabia quedará aquí i jo la tendré en deposit. Vos ne podéu aniar que ja hau acabat ses feines aquí i que no sapiga que vos hajau baraiats mes.

Aquells dos homenets s'en anaren cap baixos amb un dit an es cul i s'altra a s'oreia i no se purien donar raó de sa passada des batle.

Just que s'en van havé anats son pare des batle que era un homu vei, molt vei, encara va essé es primé, agafa una pesseta i la tira

dins s'aufabia pero, ¿ell que m'en direu? hau de pensar i creure que quant anava per treure-la ell hi va caure de cap. Es batle hi va anar acurrents a treure'l i va quedar ben esglaiat per que quant hagué tret un vei n'hi quedava un altre, i després d'un altre

en va treure una partida grossa de veis i sempre n'hi quedaven mes. Com veu alló, tot enfadat, no va tenir retentiva, agafa s'aufabia i la tirá amb tota sa rabia a sa pa-

ret i la fé trossus pero heu de pensar que cada trussét va ser un vei i a tots les va haver de mantenir i va perdre tota sa seva

riqueza per mantenir-los.

Per assó no convé essé massa interessats.